

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Przewodniczący
Andrzej Jakubiak

DPP-WOPI/023/46/ 7 /16/AJ

Warszawa, dnia 09 /02/2016 r.

**Pan
Andrzej Jaworski
Przewodniczący
Komisji Finansów Publicznych
Sejm Rzeczypospolitej Polskiej**

Stanisław Peric Pendniewicz 71

W nawiązaniu do posiedzenia Komisji Finansów Publicznych w dniu 9 lutego br. na którym ma być przedstawiona Informacja Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz przedstawicieli banków na temat podwyżek stóp procentowych, marż, prowizji i innych opłat bankowych, do których doszło w ostatnich miesiącach lub które są zapowiadane w najbliższym czasie – przedstawiam poniżej stanowisko Urzędu KNF w ww. sprawie.

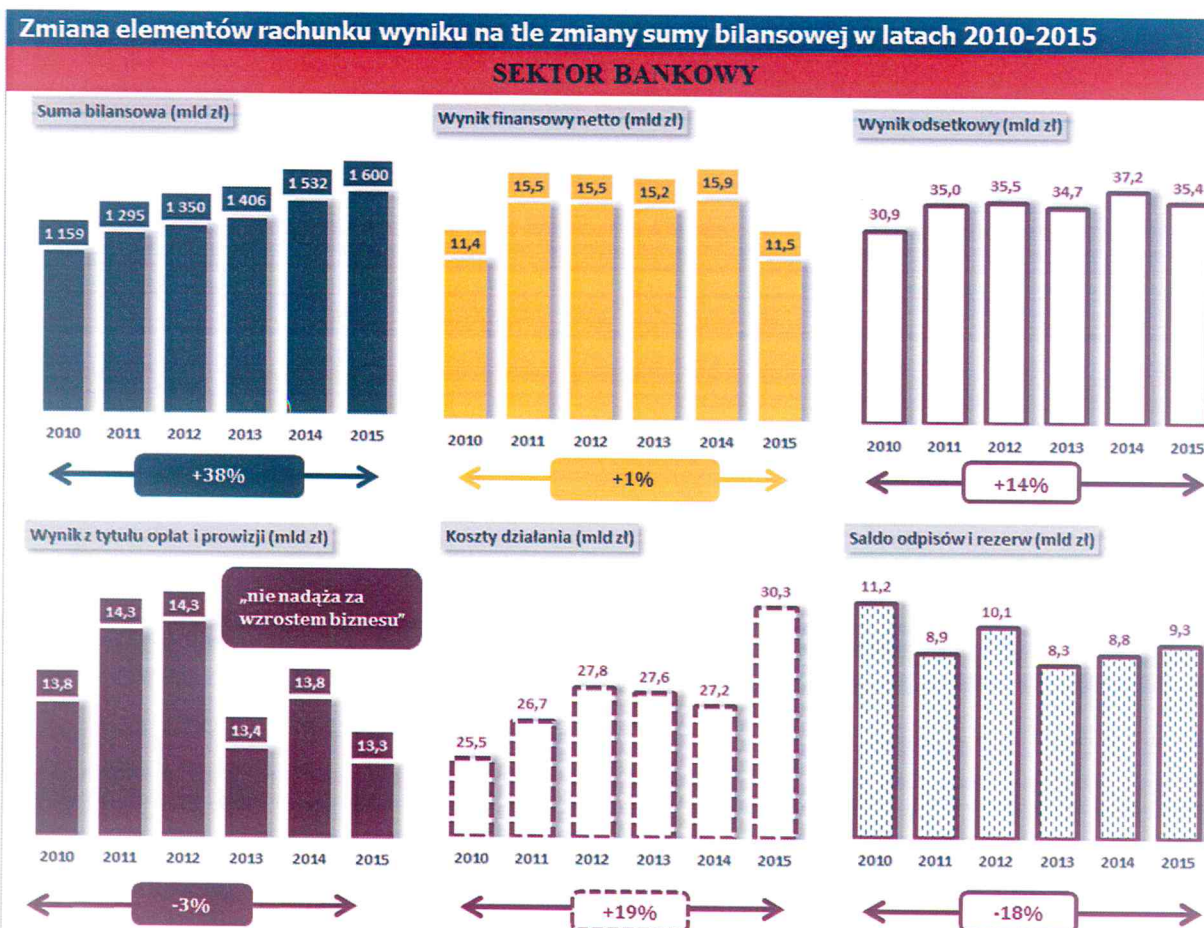
I. Sytuacja sektora bankowego w kontekście jego efektywności

Na kształtowanie efektywności banków w 2015 r. wpływ wywarły takie czynniki jak obniżająca się rentowność sektora bankowego w kilku ostatnich latach wynikająca z obniżek stóp procentowych, koszty ponoszone przez banki na rzecz BFG związane sytuacją w sektorze SKOK oraz upadłością SK Bank w Wołominie.

Pogarszanie wskaźników rentowności sektora odnotowano w okresie lat 2010 – 2015. Okres ten cechowała wysoka dynamika wzrostu sumy bilansowej sektora bankowego przy jednoczesnym obniżaniu istotnych wskaźników efektywności działania banków. Suma bilansowa banków w tym okresie wzrosła z 1 159 mld zł do 1 600 mld zł, czyli o ok. 38%. Należy nadmienić, że w tym samym czasie większość sektorów bankowych w Unii

Europejskiej, a w szczególności w Strefie Euro podlegała delewarowaniu (zmniejszaniu wartości aktywów na skutek niedostatku kapitałów).

Banki istotnie poprawiły wyniki finansowe netto po 2010 r. – sektor bankowy osiągał w latach 2011 – 2014 wynik finansowy netto w przedziale od 15,2 do 15,9 mld zł. Sytuacja ta uległa istotnemu pogorszeniu w 2015 r., kiedy wynik finansowy sektora bankowego zmniejszył się do poziomu 11,5 mld zł, co stanowi wartość jedynie o ok. 1% większą od wyniku osiągniętego w 2010 r. Szczegóły związane z rachunkiem wyniku finansowego banków zamieszczono na rysunku poniżej. O ile bankom, szczególnie bankom komercyjnym, udało się obniżyć koszty finansowania, w tym koszty depozytów, po obniżeniu stóp procentowych NBP, to w 2015 r. głównym czynnikiem obniżającym wynik finansowy były wysokie składki wniesione na BFG oraz pokrycie kosztów wypłaty środków gwarantowanych dla klientów SK Bank w Wołominie ze środków banków zgromadzonych w ramach funduszu FOŚG (Fundusz Ochrony Środków Gwarantowanych). Świadczenia te podniosły koszty działania banków z 27,2 mld zł w 2014 r. do 30,3 mld zł w 2015 r. Wzrost ten zwiększył koszty w 2015 r. w odniesieniu do 2010 r. o ok. 19% dla sektora bankowego oraz w przypadku banków komercyjnych o 21%.

Utrzymanie wyniku finansowego osiąganego przez banki na poziomie zbliżonym do 2010 r. było możliwe dzięki zwiększeniu wyniku odsetkowego (w sektorze wzrost o ok. 14%, a w bankach komercyjnych o ok. 17%), przy obniżających się dochodach z prowizji (w sektorze -

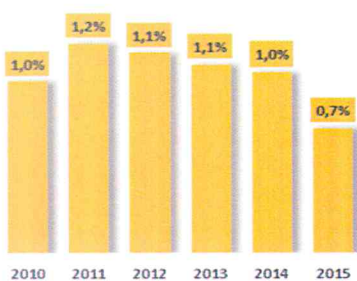
3% a w bankach komercyjnych -2%). Jednakże wynik odsetkowy nie wzrasta praktycznie od 2011 r.

Utrzymaniu wyników sprzyjało również zmniejszenie salda odpisów i rezerw w bankach komercyjnych o ok. 29% - było to efektem istotnej poprawy jakości portfeli kredytowych i w następnych okresach trudno będzie bankom komercyjnym kontynuować taki trend. Połączenie wysokiego wzrostu pozycji aktywów z istotnie niższym przyrostem wyniku finansowego powodowało obniżanie rentowności jednostkowej sektora bankowego. Stopa zwrotu z działalności bankowej sukcesywnie obniżała się w latach 2010 – 2015. W 2014, czyli w momencie kiedy sektor bankowy odnotował rekordowo wysoki wynik finansowy netto, ROE (zwrot na kapitale) wyniósł dla całego sektora bankowego 9,4% i był niższy niż w takich branżach, jak budownictwo czy handel. ROA (zwrot na aktywach) uległo obniżeniu z 1,0% w 2010 r. do 0,7% w 2015. Marża wyniku z działalności bankowej obniżyła się z 4,6% do 3,5%, marża wyniku odsetkowego z 2,7% do 2,2%, marża wyniku z prowizji z 1,2% do 0,8%.

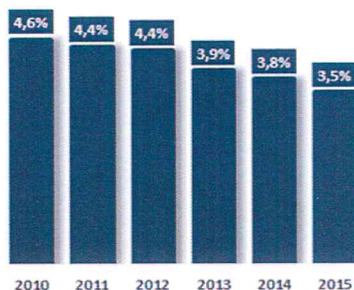
Wybrane pozycje dochodowe i kosztowe w relacji do sumy bilansowej banków 2010-2015

SEKTOR BANKOWY

Wynik finansowy netto

Wynik działalności bankowej

w tym wynik odsetkowy

w tym wynik z tytułu opłat i prowizji

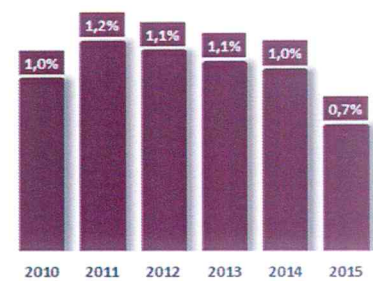

„nie nadąża za wzrostem biznesu”

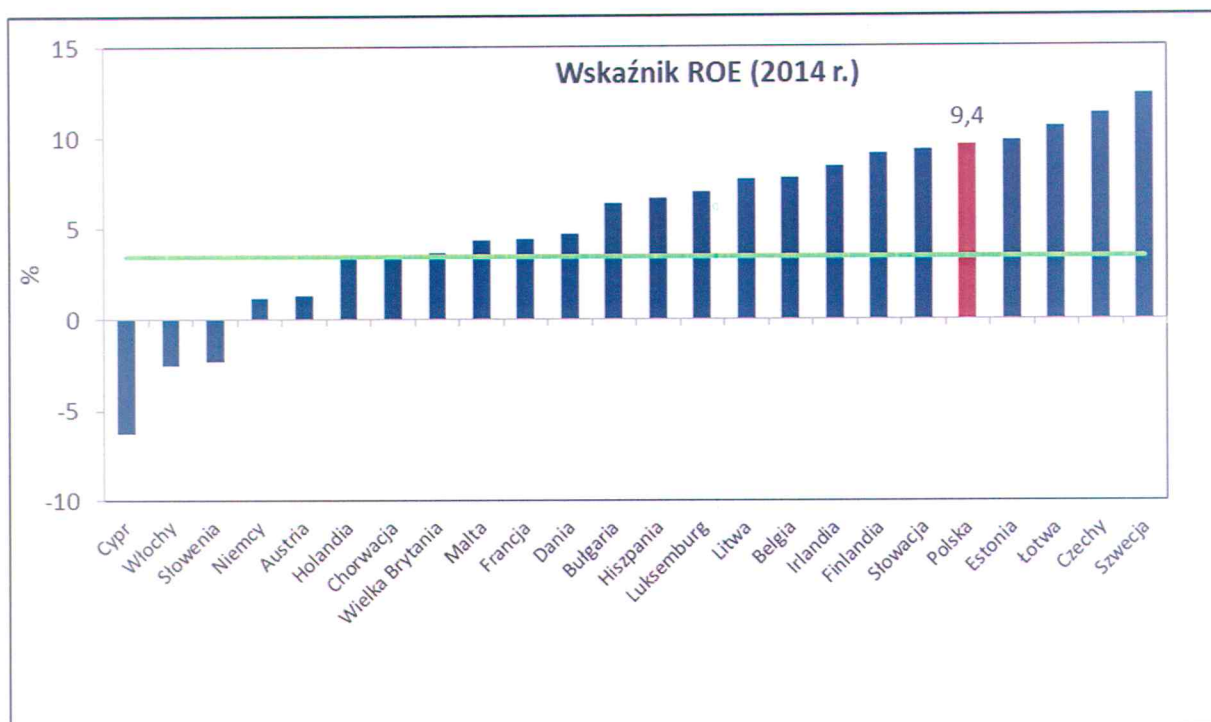
Koszty działania

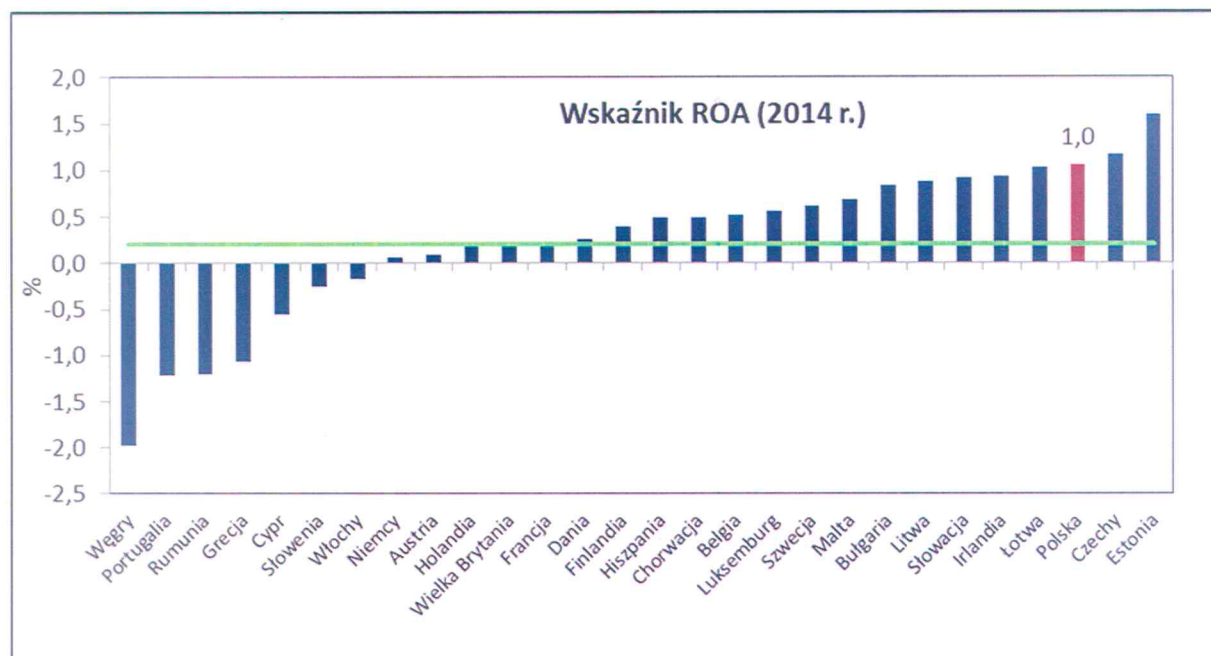
Saldo odpisów i rezerw (mld zł)

W aspekcie europejskim polski sektor bankowy cechują relatywnie wysokie poziomy wskaźników ROA i ROE.

Źródło: EBC

Źródło: EBC

Średnie wielkości dla sektora bankowego nie pokazują rzeczywistego problemu, ponieważ o ile ROA powyżej 1% posiada grupa największych banków, to równocześnie ponad połowa banków komercyjnych (w liczbie 21) ma rentowność poniżej 0,5%.

Sytuację w zakresie efektywności przedstawia poniższa tabela.

		Banki komercyjne		Banki spółdzielcze	
		Liczba banków	% sumy bilansowej	Liczba banków	% sumy bilansowej
ROA	>1	11	54,70%	59	11,90%
	>0,5 i <=1	6	13,05%	239	43,06%
	>0 i <=0,5	16	29,25%	259	43,10%
	<=0	5	3,00%	4	1,93%

UKNF przeprowadził ankietę dla zbadania dokonanych zmian w zakresie wysokości marż odsetkowych oraz pobieranych prowizji i opłat wśród 20 największych banków komercyjnych (6 z przewagą kapitału krajowego, a 14 – zagranicznego). Ta grupa stanowi ponad 80% sektora bankowego przez co ich zachowania wyznaczają trendy dla całego rynku.

Większość podmiotów w IV kwartale 2015 r. i w I kwartale 2016 r. podniosła marże lub oprocentowanie kredytów – mieszkaniowych (15 banków), konsumpcyjnych (12), dla MSP (14). Połowa tej grupy (10 – wyłącznie te z kapitałem zagranicznym) podniosła również marże lub oprocentowanie kredytów dla dużych przedsiębiorstw. Wzrost cen rachunków bankowych wystąpił w 9 bankach w odniesieniu do rachunków dla gospodarstw domowych i w 6 bankach w przypadku rachunków dla przedsiębiorców. Oprocentowanie depozytów gospodarstwom domowym obniżyło 11 banków, a przedsiębiorcom – 9 banków.

Zmiany w polityce depozytowo-kredytowej banków w IV kwartale 2015 i I kwartale 2016

	WZROST MARŻ/OPROCENTOWANIA KREDYTÓW					ZMIANA OPROCENTOWANIA DEPOZYTÓW	
	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne	Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych	MSP	Duże Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Przedsiębiorstwa
6 banków krajowych	4	3	1	1	0	4	2
14 banków zagranicznych	10	2	1	8	7	7	7
RAZEM	14	5	2	9	7	11	9

	Zmiany opłat i prowizji z tytułu USŁUG BANKOWYCH					RACHUNKÓW BANKOWYCH	
	Kredyty mieszkaniowe	Kredyty konsumpcyjne	Pozostałe kredyty dla gospodarstw domowych	MSP	Duże Przedsiębiorstwa	Gospodarstwa domowe	Przedsiębiorstwa
6 banków krajowych	1	1	1	3	0	2	2
14 banków zagranicznych	5	8	3	8	8	7	4
RAZEM	6	9	4	11	8	9	6

Tabela zbiorcza, w której łącznie ujęto wzrost marż/oprocentowania lub prowizji i opłat

	WZROST MARŻ/OPROCENTOWANIA KREDYTÓW LUB PROWIZJI I OPŁAT					WZROST CEN RACHUNKÓW BANKOWYCH		OBNIŻENIE OPROCENTOWANIA DEPOZYTÓW	
	Kr. mieszk.	Kr. konsumpc.	Pozostałe kredyty dla gosp. dom.	MSP	Duże Przedsięb.	Gosp. domowe	Przedsięb.	Gosp. domowe	Przedsięb.
6 banków krajowych	5	3	2	4	0	2	2	4	2
14 banków zagranicznych	10	9	3	10	10	7	4	7	7
RAZEM	15	12	5	14	10	9	6	11	9

Zachowania banków wskazują, że faktycznie główne działania w kierunku zmiany parametrów cenowych odnoszą się do kredytów mieszkaniowych, kredytów dla MŚP oraz depozytów dla gospodarstw domowych.

II. Aktywność klientów banków w zakresie przekazywania do organu nadzoru zastrzeżeń co do wzrostu opłat i prowizji

UKNF wskazuje, że w ostatnich miesiącach nie odnotował aktywności klientów rynku finansowego w zakresie przekazywania do organu nadzoru zastrzeżeń odnośnie banków w związku z wprowadzonymi lub planowanymi zmianami w tabelach opłat i prowizji bankowych, zmianami marż, czy stóp procentowych. W związku z powyższym UKNF nie podejmował działań w powyższym obszarze.

Ponadto z obserwacji UKNF wynika, że powszechną praktyką banków jest okresowa weryfikacja kosztów banków dotycząca poszczególnych usług, w oparciu o wyniki której banki dokonują zmian w obowiązujących tabelach opłat i prowizji. W prowadzonej przez UKNF bazie skargowej, w latach ubiegłych, odnotowano nieliczne przypadki skarg dotyczące podwyższania prowizji i opłat przez banki.

III. Konsekwencje wprowadzenia podatku bankowego w świetle rozwiązań międzynarodowych

W latach 2009-2012 piętnaście państw Unii Europejskiej wprowadziło podatki lub opłaty bankowe. W styczniu 2016 r. podatek bankowy został wprowadzony w Polsce. Niniejszy dokument podejmuje próbę odpowiedzi na pytanie, czy na podstawie doświadczeń innych krajów można przewidzieć ewentualne konsekwencje nowego podatku dla polskich klientów banków.

Wysokość oraz metody obliczania ustanowionych w latach 2009-2012 danin były różne dla każdego kraju. Charakteryzowały się stałą lub progresywną stawką (tzn. rosły w miarę wzrostu bazy, od której były obliczane), nie obejmowały wybranych pozycji bilansu (najczęściej wykluczane z opodatkowania były kapitały oraz depozyty gwarantowane), nie obejmowały instytucji o względnie niskim poziomie sumy bilansowej (znowu: różnej dla każdego rynku krajowego). W każdym jednak przypadku opłaty lub podatki były nowym kosztem dla płacącej je instytucji finansowej i w związku z tym istniało prawdopodobieństwo przeniesienia tych kosztów na klientów. W przytoczonych poniżej opracowania zbadano, czy rzeczywiście nastąpiło obciążenie kosztów klientami, z jakim (ewentualnie) natężeniem oraz jakie były czynniki wpływające na ograniczenie tego procesu. Należy przy tym zauważyć, że od wprowadzenia omawianych opłat minęło zaledwie kilka lat i może to być zbyt krótki okres do zaobserwowania, czy w ogóle wystąpienia zmian strukturalnych lub dostosowań sektora bankowego.

A. Literatura przedmiotu

Badania przeprowadzone na próbie niespełna 3.000 europejskich banków (Kogler, 2015)¹ pokazały, że koszty związane z wejściem w życie nowych opłat bankowych przenoszone są przez banki na nowych kredytobiorców, ale już nie na deponentów – oprocentowanie depozytów zwykle się nie zmienia. Należy jednak zwrócić uwagę, że w okresie, w którym przeprowadzono badanie, oprocentowanie depozytów w Europie było na bardzo niskim poziomie i przez to możliwości dalszego jego obniżania przez banki były ograniczone. Siła przełożenia się nowych obciążeń na koszt kredytów uzależniona jest od poziomu konkurencji sektora i kapitalizacji banków. W przypadku rynków, na których konkurencja pomiędzy poszczególnymi podmiotami jest silna, wpływ podatku bankowego na ceny usług może być niewielki. To samo można powiedzieć o wysoko skapitalizowanych sektorach bankowych. Analizowane badanie dotyczyło w większości banków niemieckich (56% ogólnej liczby banków w próbie), a w dalszej kolejności banków włoskich i austriackich (odpowiednio 18% i 7% próby).

Inna badanie (Devereux, 2015)² wskazuje na to, że wprowadzenie opłat bankowych, mające na celu ograniczenie ryzyka dla rynku finansowego, przyniosło co prawda zmniejszenie ryzyka pochodzącego ze względnie dobrze dokapitalizowanych banków, jednak w ogóle nie wpłynęło na poziom ryzyka w „ryzykownych” bankach, z których pochodzi największe zagrożenie dla systemu.

Buch et al. (2014)³ badając konsekwencje wprowadzenia opłat bankowych w Niemczech, ustalili, że miały one istotny wpływ na zmniejszenie przez banki podaży kredytów i, paradoksalnie, podniesienie stopy oprocentowania depozytów. Niemiecka opłata bankowa jest skonstruowana w ten sposób, aby podwyższyć koszt finansowania hurtowego i powinna zachęcać banki do finansowania się z kapitału i depozytów. Choć takie zmiany modelu biznesowego powinny być zaobserwowane w długim terminie, można oczekiwać pewnych reakcji banków w krótkim terminie. Po pierwsze, banki ponoszące wyższe koszty mogą ograniczyć akcję kredytową. Po drugie, banki mogą obniżyć oprocentowanie depozytów, w celu osiągnięcia wyższej marży odsetkowej, co jednak byłoby w sprzeczności z długoterminowym zamiarem zwiększenia finansowania z depozytów. Przykład niemieckich banków pokazał, że banki decydują się na ograniczenie akcji kredytowej oraz na podwyższenie oprocentowania nowych depozytów od podmiotów niefinansowych. Warto zauważyć, że 77% niemieckich banków nie podlega opłacie bankowej ze względu na to, że nie przekraczają progę minimalnej wartości aktywów (300 mln EUR).

---

¹ Kogler M., (2015), On the Incidence of Bank Levies: Theory and Evidence, Oxford University Centre for Business Taxation - Doctoral Meeting (Oxford)

² Devereux, M. P., N. Johannesen, and J. Vella (2015). Can Taxes Tame the Banks? Evidence from European Bank Levies. Saïd Business School Research Paper No. 13/25

³ Buch, C., Hilberg B., Tonzer L., (2014), Taxing Banks: An Evaluation of the German Bank Levy, CESifo Working Paper Series No. 4704

Z kolei w badaniu przypadku wprowadzenia podatku bankowego na Węgrzech Capelle-Blancard i Havrylchuk (2013)⁴ ustalili, że podatek bankowy może być w całości przeniesiony na klientów. Jednak marże kredytowe wzrastają jedynie w przypadku tych klientów, którzy charakteryzują się najniższą elastycznością popytu na kredyt, jak np. gospodarstwa domowe. Wyniki omawianego badania wskazują także na to, że zwiększenie konkurencyjności sektora mogłoby zmniejszyć zdolność banków do przenoszenia kosztów podatku na klientów, a także wpłynąć – poprzez zwiększenie efektywności i tym samym obniżenie kosztów banków – na obniżenie marż. Z omawianego badania wynika także, że wprowadzenie podatku spowodowało podniesienie oprocentowania już zaciągniętych kredytów, natomiast oprocentowanie nowych kredytów (zarówno dla przedsiębiorstw jak i gospodarstw domowych) pozostało niezmienione. Dane empiryczne dla Węgier pokazują, że w okresie 2010-2014 nie można mówić o zauważalnym wzroście marż kredytowych w sektorze bankowym. W analizowanym okresie wielkość ta w relacji do aktywów banku kształtowała się w przedziale 4,0 – 4,3%. Dało się jednak zauważyć wzrost opłat i prowizji (w relacji do aktywów) z 0,9% do 1,7%.

B. Analiza statystyczna i wnioski

Badanie dla krajów Unii Europejskiej zostało przeprowadzone następująco. Państwa podzielono na dwie grupy w zależności od tego, czy wprowadziły podatek bankowy po roku 2009. Takich krajów było 15 (tzw. grupa 1). Pozostałe kraje (w tym Polska) stanowiły tzw. grupę kontrolną. Badano hipotezę o równości przyrostu średniego poziomu marży dla obu grup państw. Wyniki pokazują, że w krajach z grupy 1 obserwuje się przeciętnie wyższy wzrost marż kredytowych oraz opłat i prowizji (jako odsetka aktywów), a wyniki testu statystycznego informują, że nie ma podstaw do odrzucenia hipotezy o tym, że dynamiki są równe w obu grupach.

Sama konstrukcja podatku nie zachęca ani do budowania bazy depozytowej, ani do zwiększonej akcji kredytowej. Można zatem oczekiwać zmiany modeli biznesowych banków, szczególnie w zakresie powiększania dochodowości na nowych produktach, zarówno kredytowych, jak i depozytowych. Jeżeli bank uzna, że przychody z nowych kredytów nie pokryją kosztów związanych z ich finansowaniem oraz opodatkowaniem powiększonej przez te kredyty sumy bilansowej, wówczas będzie dążył do ograniczenia akcji kredytowej lub będzie próbował podwyższyć koszty nowych kredytów, co z kolei spowoduje spadek popytu na kredyt. W konsekwencji zmniejszonej podaży kredytu bank nie będzie potrzebował finansować się z depozytów i obniży ich oprocentowanie, aby przyjmować mniej nowych depozytów oraz zwiększyć marżę na dotychczasowym portfelu. Możliwe jest także zwiększenie opłat i prowizji dla obecnych klientów. Jednocześnie, sektor bankowy w Polsce warto porównać z innymi sektorami bankowymi w UE. Analiza za rok 2014 (patrz: tabela 1) pokazuje, że polski sektor bankowy należy uznać za jeden z bardziej dochodowych sektorów

---

⁴ Capelle-Blancard G., Havrylchuk O., (2013) Incidence of Bank Levy and Bank Market Power, CEPII Working Paper No. 2013-21

bankowych w UE, o czym świadczą wysokie miary wskaźników ROA, ROE, marży odsetkowej (NIM) oraz udziału opłat i prowizji w aktywach (*fees*). Jednocześnie, polski sektor bankowy należy do mało skoncentrowanych, o czym świadczą niskie wartości wskaźników HHI i CR5. Na tle nowych krajów UE Polska charakteryzuje się wręcz najniższą koncentracją. Można zatem podejrzewać, że banki będą miały ograniczone pole do obciążania klientów kosztami nowego podatku bankowego.

IV. Aspekty prawne wykonywania nadzoru nad bankami w kontekście stosowanych przez banki opłat i prowizji.

Zgodnie z art. 138 ustawy - Prawo bankowe środki podejmowane w ramach nadzoru nie mogą naruszać umów zawartych przez bank. Powyższe oznacza, że Komisja Nadzoru Finansowa nie została wyposażona w środki prawne, które pozwalałyby wpływać na wysokość marż, prowizji, opłat i stóp procentowych, jakie zostały w określone przez strony przy zawieraniu umowy o świadczenie usług bankowych. Takie działanie, bez umocowania ustawowego, stanowiłoby niedopuszczalną ingerencję organów administracji w szeroko pojętą zasadę swobody kontraktowej, godząc tym samym m.in. w jedną z podstawowych zasad konstytucyjnych, a mianowicie określoną w art. 7 Konstytucji RP zasadę legalizmu, w myśl której organy administracji mogą w ramach swojego władztwa podejmować jedynie takie działania jakie zostały im przydane wprost przez powszechnie obowiązujące przepisy prawa. Z tego względu Komisja Nadzoru Finansowego nie mogła podjąć działań, które zmierzałyby do dokonania zmian już zawartych umów.

Warto jednakże dodać, że na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych dostawca usług płatniczych (zatem i bank) nie może pobierać od użytkownika opłat za dostarczanie informacji wymaganych na podstawie przepisów działu II „Obowiązki informacyjne w zakresie świadczenia usług płatniczych”. Jakkolwiek dostawca (bank) i użytkownik mogą uzgodnić opłaty za: (1) przekazywanie na wniosek użytkownika informacji innych niż wymagane na podstawie przepisów ww. działu, (2) większą częstotliwość przekazywania informacji niż wymagana na podstawie przepisów niniejszego działu lub (3) przekazywanie informacji wymaganych na podstawie przepisów niniejszego działu za pomocą innych niż określone w umowie ramowej środków porozumiewania się. Jeżeli dostawca jest uprawniony do pobierania powyższych opłat za przekazywanie informacji, opłaty te nie mogą przekraczać kosztów ponoszonych przez dostawcę w związku z ich przekazywaniem. Zatem ingerencja organu nadzoru w politykę opłat i marż bankowych na podstawie ww. ustawy jest bardzo ograniczona i sprowadzać się może do weryfikowania, czy bank nie stosuje opłat zakazanych przez ww. ustawę.

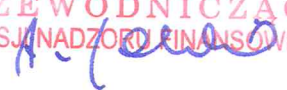

PRZEWODNICZĄCY
KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO

Andrzej Jakubiak

Tabela 1 do pkt III

Wybrane wskaźniki opisujące sektor bankowy w krajach członkowskich UE. Dane za 2014 r.

	ROA (%)	ROE (%)	NIM*	C/I	Fees*	HHI	CR5 (%)	Tier1 (%)	Tier1*
Austria	0,08	1,06	1,79	-60,7	0,72	412	36,8	11,8	6,2
Belgia	0,52	7,81	1,46	-61,2	0,55	982	65,8	15,3	5,4
Bulgaria	0,93	7,17	3,17	-48,8	1,02	836	55,0	19,6	11,5
Chorwacja	0,54	3,89	2,73	-53,2	0,95	1 364	72,3	19,4	12,6
Cypr	-0,63	-7,10	2,81	-40,3	0,42	1 303	63,4	14,6	8,8
Czechy	1,18	11,42	2,45	-47,7	0,76	949	61,3	16,5	7,3
Dania	0,26	4,71	1,09	-67,9	0,37	1 190	68,1	16,2	5,2
Estonia	1,58	9,69	2,01	-45,7	0,74	2 445	89,9	41,3	13,0
Finlandia	0,40	9,13	0,60	-50,6	0,25	3 310	79,8	16,6	3,7
Francja	0,23	4,39	0,98	-69,6	0,64	584	47,6	13,1	4,2
Grecja	-1,05	-10,58	2,40	-62,4	0,43	2 195	94,1	13,8	8,0
Hiszpania	0,49	6,69	1,82	-48,9	0,65	839	58,3	11,8	5,5
Holandia	0,19	3,33	1,28	-63,1	0,31	2 131	85,0	15,4	4,6
Irlandia	0,94	8,53	1,21	-61,9	0,42	677	47,6	20,5	9,8
Litwa	0,88	7,73	1,56	-53,5	0,80	1 818	85,7	20,9	8,9
Luksemburg	0,55	7,30	0,56	-114,3	0,70	329	32,0	18,4	5,4
Łotwa	0,98	10,27	1,73	-51,5	1,09	1 001	63,6	17,3	8,4
Malta	0,69	4,37	2,11	-36,9	0,29	1 648	81,5	23,1	6,3
Niemcy	0,13	2,49	1,11	-72,6	0,49	301	32,4	14,8	5,5
Polska	1,03	9,35	2,53	-52,9	0,95	656	48,3	13,7	8,8
Portugalia	-1,21	-17,16	1,34	-66,5	0,74	1 164	69,2	11,5	6,5
Rumunia	-1,28	-15,24	3,10	-54,9	1,10	797	54,2	14,5	7,4
Słowacja	0,90	9,24	3,05	-56,6	0,79	1 221	70,7	16,0	0,8
Słowenia	-0,26	-2,48	2,29	-58,2	0,93	1 026	55,6	17,1	9,5
Szwecja	0,61	11,77	1,02	-56,6	0,75	880	58,5	19,2	4,1
Węgry	-2,04	-21,89	3,97	-65,7	1,73	905	52,5	13,8	7,6
Wielka Brytania	0,22	3,85	0,94**	-68,0	0,57	462	38,9	14,4	b.d.
Włochy	-0,20	-2,78	1,46	-63,2	1,02	424	40,7	11,8	5,9

* W relacji do aktywów ** Dane za 2013 r.

Pozycja Polski	3	5	7	9	6	22	21	23	8
----------------	---	---	---	---	---	----	----	----	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EBC.